



De school reageert door haar starheid niet adequaat op signalen van klaagster over het sociaal- emotioneel gebeuren. Dat leidt tot ruzies tussen leerlingen en pestgedrag. De Commissie verklaart de klacht deels gegrond.

Klachtnummer: 2016/004

Naar aanleiding van de klacht van mevrouw K. (hierna: klaagster), moeder van de minderjarige L1 en L2, gewezen leerlingen van de basisschool S te P (hierna: de school), die door de Stichting X te P in stand wordt gehouden,

tegen: mevrouw A1, adjunct-directeur, en
de heer A2, vicevoorzitter van de Stichting x,
verweerders,

heeft de Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (de Commissie) het volgende advies uitgebracht aan de stichting x:

1. Het verloop van de procedure

Voor de loop van het geding verwijst de Commissie naar de volgende stukken, waarvan de inhoud als hier ingevoegd is te beschouwen:

- de brief met bijlage van klaagster van 23 december 2015,
- het op 10 januari 2016 door klaagster ingevulde vragenformulier met bijlagen,
- de brief van de heer A2, verweerder, van 20 januari 2016,
- de brief van klaagster van 30 januari 2016,
- het door mevrouw M. de Bont-Hanenkamp, gemachtigde van verweerders, opgestelde verweerschrift met bijlagen van 26 februari 2016,
- de brief met bijlagen van klaagster van 18 maart 2016.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden op 31 maart 2016 te Utrecht. Op deze hoorzitting is klaagster verschenen.

Eveneens waren mevrouw A1 en de heer A2, verweerders, aanwezig, vergezeld door mevrouw De Bont voornoemd en de heer B., directeur van de school.

2. De klacht

2.1 Blijkens de inhoud van de overgelegde stukken en hetgeen ter zitting is verklaard, luidt de klacht als volgt:

Ten aanzien van het sociaal-emotioneel beleid op de school bestaat geen visie. Dat resulteert in ruzies tussen leerlingen en excessief, structureel pestgedrag.

Signalen van klaagster om het sociaal-emotioneel beleid onder de aandacht te brengen werden door de schoolleiding en het bestuur niet opgepakt. De structuur van de school is gesloten.

2.2 Klaagster heeft het volgende aan haar klacht ten grondslag gelegd:

L1 heeft van 2011 tot 2015 op de basisschool S gezeten. Zij zit nu in de brugklas. L2 is in 2013 op de school gekomen. Zij is in oktober 2015, toen zij in groep 7 zat, weer op haar oude school geplaatst.

Klaagster heeft moeten constateren dat op de school van een goed sociaal-emotioneel beleid geen sprake is. Er vindt excessief pestgedrag plaats. Leerlingen worden uitgesloten of zij trekken zichzelf terug uit de groep om aan een onprettige groepsdynamiek te ontkomen.

L1 is destijds op een externe weerbaarheidstraining geplaatst. L2 is individueel begeleid om zich te kunnen weren tegen dominante kinderen en om zich sterker te voelen. Dat was blijkens de verhalen waarmee L2 dagelijks thuiskwam, onvoldoende. Zij bleef zich genoodzaakt voelen zich uit zelfbescherming aan het groepsgebeuren te onttrekken. Dat was de reden om haar tussentijds van de school te halen.

Klaagster heeft waargenomen dat een aantal leerlingen twee jaar lang de sfeer in de klas heeft kunnen bepalen. De andere kinderen durfden zich niet te uiten uit angst te worden afgestraft.

Van 2013 tot 2015 heeft klaagster in de MR gezeten. In die tijd heeft zij getracht het sociaal-emotioneel beleid onder de aandacht te brengen. Dat heeft wel geleid tot toezeggingen, maar die zijn niet nagekomen. Een aanpak om de groepsdynamiek te verbeteren is achterwege gebleven.

Bij mevrouw A1, de adjunct-directeur, tevens MR-lid, vond klaagster geen gehoor. Klaagster kreeg van haar te horen dat zij met een andere ouder de enige was die klaagde; dat terwijl er ook andere ouders hadden geklaagd over pesterij.

Over wat een oudertevredenheidsenquête uitwees, zei mevrouw A1: "Ach het is maar een ouderenquête."

Klaagster heeft de problematiek in juni 2015 voorgelegd aan de heer A2. Naast vicevoorzitter van het bestuur is die ook diaken en intermediair tussen de kerk en de basisschool S.

In september 2015 heeft de heer A2 verklaard niets aan het probleem te kunnen doen. Hij verwees in dat verband naar de heer B., de schooldirecteur, die eerder al aan klaagster had gezegd niets voor haar te kunnen betekenen.

Er valt geen andere conclusie te trekken dan dat gebrek aan actie en ontkenning de houding van de schooldirectie en van het bestuur hebben gekenmerkt. Kennelijk was er onwil om in te zien dat er sprake is van een structureel probleem.

De gesloten structuur van de basisschool staat aan een verbetering van het sociaal-emotioneel klimaat in de weg. In de praktijk heeft mevrouw A1 door een accumulatie van functies de touwtjes in handen. Zij is naast adjunct-directeur MR-lid, IB'er, leerkracht in groep 8 en vertrouwenspersoon. Dat maakt ouders huiverig om te klagen.

Klaagster is niet de enige ouder die pesterij heeft gesignaleerd. Zij heeft een aantal schriftelijke reacties van andere ouders ingebracht die haar ervaringen met de school bevestigen.

3. Het standpunt van verweerders

Door en namens verweerders is gemotiveerd op de klacht gereageerd. Van hun kant is het volgende aangevoerd:

Voor zover de klacht inhoudt dat toezeggingen die aan de MR zijn gedaan, niet zijn nageleefd, dient die niet-ontvankelijk te worden verklaard. Het is de MR die daarover zou moeten klagen,

niet een individuele ouder. Nergens blijkt uit dat hetgeen klaagster naar voren brengt het standpunt is van de MR.

Daarbij komt dat klaagster geen kinderen meer heeft op de school. Bij behandeling van haar klacht heeft zij geen belang meer.

Overigens wordt ontkend dat de destijds door klaagster in de MR ingebrachte opmerkingen niet serieus zijn genomen. Er is wel degelijk aandacht voor het sociaal-emotioneel beleid. Als er een melding wordt gedaan van pestgedrag, wordt die onmiddellijk in de groep en met de ouders van de desbetreffende leerling besproken. Er worden sociale vaardigheidslessen gegeven op basis van de lesmethode "begripvol". Met leerlingen worden regelmatig gesprekken gevoerd over hoe met elkaar om te gaan en elkaar te respecteren.

Verder worden binnen het team regelmatig gesprekken gevoerd over het onderwerp.

Bij dit alles dient in ogenschouw te worden genomen dat de school een bijzondere school is met veel leerlingen met een hoog ambitieniveau die graag de beste willen zijn. Mogelijk brengt het bijzondere karakter van de school ook met zich mee dat er relatief veel kinderen op zitten met gedrag binnen het autistisch spectrum of met ADHD.

Uit het overgelegde Inspectierapport van 24 september 2014 blijkt dat de sfeer op de school aanzienlijk positiever is dan klaagster aangeeft.

Het bereiken van een veilig schoolklimaat is een inspanningsverplichting van de school. Dat de pogingen daartoe van de school niet altijd het gewenste resultaat bereiken, rechtvaardigt nog niet de conclusie dat de school is tekortgeschoten.

De voorbeelden van pestgedrag die klaagster noemt, leiden nog niet tot de gevolgtrekking dat er sprake is van structureel pestgedrag en van het niet voldoende aanpakken daarvan. Op incidenten wordt adequaat gereageerd conform het beleid dat de school terzake voert.

Aan klaagster kan worden toegegeven dat zij een aantal keren met mevrouw A1 een gesprek heeft gehad over haar dochter. Die voelde zich in de groep niet prettig vanwege het verbaal pesten dat daarbinnen plaatsvond.

Eveneens kan klaagster worden toegegeven dat in de klas van L2 een leerlinge zat die dominant gedrag vertoonde. Deze leerlinge en haar ouders zijn daarop aangesproken.

Het gedrag van de bewuste leerlinge was echter niet van dien aard dat een verwijdering gerechtvaardigd was.

Mogelijk is door het bestuur de problematiek die klaagster aan de orde heeft gesteld teveel als persoonlijk opgevat en niet in breder verband gezien. Wellicht zijn haar klachten onvoldoende serieus genomen. Van structureel pestgedrag van leerlingen is echter geen sprake.

Er zijn inmiddels verbeteringen doorgevoerd in de communicatie. De functie van vertrouwenspersoon is niet langer gekoppeld aan één van de teamleden.

4. De beoordeling door de Commissie

4.1 De ontvankelijkheid van klaagster

Voor zover de klacht betrekking heeft op de communicatie met en binnen de MR en met name de toezeggingen die aan de MR zijn gedaan en notulen die niet zijn gepubliceerd verklaart de Commissie klaagster niet-ontvankelijk. De geldende wetgeving kent de klachtencommissie geen toetsende rol toe met betrekking tot het contact tussen de schoolleiding en de MR.

De Commissie verklaart klaagster wel ontvankelijk in haar klacht, voor zover die betrekking heeft op de wijze waarop haar kinderen zijn bejegend, en voor zover zij als ouder kwesties die haar kinderen aangaan bij de schoolleiding heeft aangekaart. Zij kan in die hoedanigheid worden aangemerkt als klager in de zin van de klachtenregeling die voor de school geldt en waarin aansluiting is gezocht bij de Commissie. Het reglement kent ook aan ouders van gewezen leerlingen het recht om te klagen toe.

4.2. De gang van zaken

Voor de Commissie is het volgende in voldoende mate vast komen te staan.

De school is een bijzondere school. De leerlingen stromen in vanaf groep 5. De kinderen kennen elkaar niet en moeten op de nieuwe school hun plaats in de groep opnieuw bepalen. De Basisschool S trekt naast muzikaal getalenteerde kinderen ook kinderen aan die op de oude school problemen hadden. Dit alles vereist van de school extra aandacht voor de sociale omgeving waarin de kinderen komen te verkeren.

Uit wat naar voren is gebracht, blijkt niet dat de school voldoende voortvarend de vereiste speciale aandacht heeft besteed aan haar leerlingen en in het bijzonder aan de kinderen van klaagster. Blijkens het door verweerders overgelegde rapport van de Onderwijsinspectie van 24 september 2014 hanteert de school geen volginstrument waarmee kan worden nagegaan of de sociale competenties van de leerlingen voldoen aan wat van hen verwacht mag worden. Hetzelfde rapport geeft aan dat er geen tweejaarlijkse meting is van de veiligheidsbeleving van leerlingen, wat gelet op het gevoerde veiligheidsbeleid wel zou moeten. De school heeft aangegeven aan verbeteringen te werken, maar die zijn nog onvoldoende concreet zichtbaar.

De kleine omvang van de school en ziekte van de directeur heeft ertoe geleid dat er sprake is geweest van minder wenselijke combinaties van functies. De functie van vertrouwenspersoon is in handen geweest van een leidinggevende functionaris, te weten mevrouw A1, de adjunct-directeur die de directeur tijdens diens ziekte heeft vervangen. Aan deze situatie is blijkens de brief van de heer A2 van 20 januari 2016 een einde gemaakt door diens aanstelling als vertrouwenspersoon.

Door school wordt onderkend dat mogelijke problemen binnen de school sneller aan het bestuur kunnen worden gemeld. Wat hieraan tot nu toe concreet is gedaan is onduidelijk. Het tempo waarin aan verbeteringen wordt gewerkt ligt erg laag.

Dat sprake is geweest van structureel pestgedrag gericht tegen L2 en L1 en dat de school onvoldoende heeft gedaan om pestgedrag tegen te gaan is niet aannemelijk geworden. Evenmin is gebleken dat er een aan de school verwijtbare onprettige groepsdynamiek is geweest binnen de groep van L2. Uit de onderbouwing van klaagster en de door haar overgelegde verklaringen van andere ouders blijkt dat er in de loop van meerdere jaren klachten zijn geuit en dat ouders zich onvoldoende gehoord voelden. Die klachten hadden echter, op enkele gevallen na, geen betrekking op pestgedrag van leerlingen. De school heeft bovendien gemotiveerd weersproken dat de school een pestprobleem heeft. Door de school overgelegde verklaringen bevestigen de goede sfeer en het respectvol omgaan van leerlingen met elkaar. Dit blijkt ook uit het rapport van de Onderwijsinspectie.

4.3. De gegrondheid van de klacht

Voor zover de klacht inhoudt dat de begeleiding die de school, gelet op haar bijzondere leerlingenpopulatie, L1 en L2 had moeten bieden, niet op alle punten effectief is geweest, verklaart de Commissie die gegrond.

Voor wat betreft het onderdeel dat inhoudt dat, mede door de combinatie van de functie van vertrouwenspersoon, de communicatie over pestproblemen binnen de school en waar nodig, met het bestuur is bemoeilijkt, verklaart de Commissie die eveneens gegrond.

Voor wat betreft het overige verklaart de Commissie de klacht ongegrond.

5. Aanbevelingen

Gebleken is dat de heer A2, verweerder, is aangesteld als vertrouwenspersoon. De Commissie acht dat onwenselijk vanwege de hiërarchische structuur van de schoolorganisatie.

De positie van de vertrouwenspersoon dient een onafhankelijke te zijn.

De Commissie beveelt de stichting x aan dat zij overgaat tot benoeming van een vertrouwenspersoon die geen functie heeft binnen de schoolorganisatie.

Aldus uitgebracht op 31 maart 2016 door de Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs,

mevrouw mr. M.W. van der Veen voorzitter,
mevrouw drs. mr. A. Kortmann- Huysmans lid,
de heer A. Tillekens, lid

in tegenwoordigheid van de heer mr. H. Nentjes, adjunct-secretaris.